

ПРАВИЛНИК
за устройството и дейността
на Националния археологически институт с музей при БАН

Приет от Общото събрание на учените (ОСУ) в НАИМ–БАН на 31.03.2016 г.,

доп. и изм. от ОСУ в НАИМ–БАН на 25.01.2018 г.,

доп. от ОСУ в НАИМ–БАН на 08.11.2022 г.,

доп. и изм. от ОСУ в НАИМ–БАН на 22.05.2023 г.

Глава първа

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (изм. – 22.05.2023 г.) Този Правилник урежда устройството, дейността и управлението на Националния археологически институт с музей (НАИМ).

Чл.2.(1) НАИМ е самостоятелно звено в системата на БАН, което със своя потенциал е най-голямата научноизследователска институция за археология в България.

(2) НАИМ е юридическо лице с право на стопанска дейност.

(3) Седалището на НАИМ се намира в гр. София, ул. Съборна 2.

(4) (доп. – 25.01.2018 г.) Назначаването на лица на всички длъжности в НАИМ става чрез конкурс, когато това е предвидено в закон или друг нормативен, поднормативен или ненормативен акт, или с подбор по обява съгласно Правила за подбор, назначаване и обучение на персонала в Българската академия на науките.

Чл. 3. (1) Предмет на дейност на НАИМ е цялостното изследване и популяризиране на материалната и духовна култура от праисторията до модерните времена.

(2) В НАИМ не могат да съществуват и да извършват дейност структури на политически партии и движения, както и да се изпълняват поръчки, обслужващи дейността на политически партии и движения.

Чл. 4. Съобразно своя предмет на дейност НАИМ има следните основни задачи:

1. открива, изследва и популяризира цялостното развитие и многообразие на материалната и духовна култура от праисторията до модерните времена;

2. ръководи и координира в методическо отношение теренната археологическа дейност в Република България чрез своите структури и чрез участие в междуведомствени съвети и комисии;

3. участва в обучаването на студенти във ВУЗ, като им предоставя възможност и за участие в научноизследователския процес;

4. подготвя докторанти и висококвалифицирани специалисти чрез следдипломна квалификация;

5. разработва и участва в разработването на законодателни актове, концепции, експертни становища и оценки за проекти, програми и движими културни ценности от национално, регионално и местно значение, свързани с културно-историческото наследство на страната;

6. публикува научни трудове и популяризира научни изследвания;
7. популяризира културно-историческото наследство на България чрез постоянната експозиция на Музея и временни изложби в страната и чужбина;
8. грижи се за обогатяване на музейните фондове с движими културни ценности от археологически разкопки, откупки, дарения и такива, получени с актове на изпълнителната и съдебната власт, както и за тяхното опазване.

Глава втора РЪКОВОДНИ ОРГАНИ

Чл. 5. Ръководни органи на НАИМ при БАН са:

1. Общо събрание на учените (ОСУ),
2. Научен съвет (НС),
3. Директор.

Чл. 6. (1) Общото събрание на учените включва всички лица с академична длъжност и/или научна степен на основна работа в НАИМ.

- (2) Общото събрание на учените избира свой председател за срок от четири години.
- (3) Председателят на ОСУ не може да заема тази длъжност повече от два последователни мандата.
- (4) Директорът, заместник-директорите и научният секретар не могат да бъдат избирани за председател на ОСУ.
- (5) Общото събрание на учените се свиква от неговия председател, от директора на НАИМ, от председателя на Научния съвет, както и по писмено предложение на една пета от своите членове.

Чл. 7. Общото събрание на учените:

1. приема, изменя и допълва Правилника за устройството и дейността на НАИМ;
2. избира и отзовава своите представители в Общото събрание на БАН;
3. избира, променя и допълва състава на Научния съвет на НАИМ;
4. приема ежегодните отчети за научноизследователската, учебната и финансовата дейност на НАИМ-БАН;
5. обсъжда програмите за управление, представени от кандидатите за директор и предоставя на УС на БАН протокол от проведеното заседание;
6. взема решения по неотбелязани в горните алинеи въпроси, свързани с дейността на НАИМ.

Чл. 8. (1) Общото събрание на учените може да взема решения, ако присъстват повече от половината членове от списъчния му състав. Решенията се вземат с явно гласуване и с мнозинство повече от половината от присъстващите на събранието с изключение на случаите по т. 2 и 3 на чл. 7, за които решенията се вземат с тайно гласуване и с мнозинство повече от половината от редуцирания списъчен състав.

- (2) (изм. – 22.05.2023 г.) Списъчният състав на ОСУ не може да се редуцира с повече от

една пета, като се редуцират само членовете, които отсъстват поради командировка, болест или отпуск за период, не по-кратък от един месец.

Чл. 9. (1) Научният съвет е колективен орган за научно ръководство на НАИМ с четиригодишен мандат.

(2) (доп. – 22.05.2023 г.) За членове на НС се избират доктори на науките, хабилитирани учени, член-кореспонденти (дописни членове) и академици (действителни членове). Директорът на НАИМ е член на НС по право, но не може да бъде негов председател.

(3) (изм. – 22.05.2023 г.) Броят на членовете на НС на НАИМ не може да бъде по-малък от 15 и повече от 25 души. Броят на членовете, които не са на основна работа в НАИМ, не може да надвишава една трета от общия брой на членовете на НС.

(4) (доп. – 22.05.2023 г.) Съставът на НС може да се обновява в рамките на мандата му при условията и по реда на чл. 11а и чл. 12 на този правилник.

(5) (нова – 22.05.2023 г.) В заседанията на Научния съвет с право на съвещателен глас участва един млад учен или докторант. Той се избира от Общото събрание на учените за мандата на Научния съвет. Правото на младите учени и докторантите да бъдат избирани се определя към датата на избора на Научния съвет.

Чл. 10. (1) (доп. – 22.05.2023 г.) Научният съвет избира свои председател, заместник-председател и секретар за срока на мандата си с тайно гласуване и при мнозинство повече от половината от списъчния си състав. Заместник-директорът и научният секретар не могат да бъдат избирани за председател на научния съвет.

(2) Председателят на НС не може да заема тази длъжност повече от два последователни мандата.

(3) НС се свиква от председателя, от директора на НАИМ или по писмено искане на една пета от неговите членове.

Чл. 11. (1) Научният съвет:

1. определя научната политика на НАИМ;
2. (доп. – 22.05.2023 г.) приема планове за научноизследователската, експозиционната и учебната дейност на НАИМ и заедно с Общото събрание на учените приема отчетите за тяхното изпълнение;
- 2а. (нова – 22.05.2023 г.) приема завършените планове и договорни изследвания;
3. приема по предложение на директора бюджета на НАИМ и контролира изпълнението му;
4. взема решения за създаване и закриване на научни структурни звена в НАИМ;
5. обсъжда и одобрява предложения за международно сътрудничество, както и договори за реализацията на международни проекти с участието на НАИМ;
6. (изм. – 22.05.2023 г.) утвърждава предложенията от директора за заместник-директор, научен секретар и избира с тайно гласуване ръководителите на структурни звена, предложени от членовете на научния съвет и/или на учените от структурното звено;
- 6а. (нова – 22.05.2023 г.) приема правила за атестация на учените и останалите служители, избира атестационни комисии и утвърждава резултатите от извършените атестации;
7. взема решения за обявяване на конкурси за заемане на академични длъжности и за

предсрочно освобождаване на лица с академични длъжности;

8. извършва избори за заемане на академични длъжности, отнема академични длъжности, зачислява и отчислява докторанти съгласно установения от закона ред;

9. утвърждава решения на директора за разпореждане с имоти, собственост на НАИМ;

10. избира редакционните колегии на научните периодични издания на НАИМ и прави промени в тях. Утвърждава редакторите на сборници;

11. утвърждава решенията на директора за участие на НАИМ в търговски дружества и др.;

12. избира външни (почетни) членове на НАИМ;

13. взема решения по неотбелязани в горните алинеи въпроси, свързани с дейността на НАИМ.

(2) Заседанията на НС са редовни, ако присъстват повече от половината от членовете на списъчния му състав, освен когато е предвидено друго. Решенията си НС взема с обикновено мнозинство от присъстващите членове и с явно гласуване, освен когато е предвидено друго.

(3) (доп. – 22.05.2023 г.) Решенията си по т. 5, 6, 6а 7, 9 и 10 на ал. 1, НС взема с мнозинство повече от половината от списъчния състав.

(4) (изм. – 22.05.2023 г.) Решенията си относно заемане и отнемане на академични длъжности (т. 8 на ал. 1) НС взема с тайно гласуване и мнозинство повече от половината от редуцирания списъчен състав. При избора трябва да участват минимум 2/3 от редуцирания списъчен състав на НС. Списъчният състав на НС не може да се редуцира с повече от една шеста, като се редуцират само членове, които отсъстват поради командировка, болест или отпуск за период, не по-кратък от един месец.

(5) (доп. – 22.05.2023 г.) Заседанията на НС са публични, освен когато законът предвижда друго. Решенията на НС са достъпни за служителите в НАИМ.

Чл. 11а (нов – 22.05.2023 г.) Прекратяването на членството в Научния съвет става:

1. по собствено желание;

2. при невъзможност за участие в работата на Научния съвет за повече от шест последователни месеца, при фактическо неучастие за период от шест последователни месеца или при отсъствие на повече от две трети от заседанията през дадена календарна година;

3. при отзоваване, което се извършва по реда на избирането;

4. при влизане в сила на присъда за умишлено престъпление от общ характер;

5. при смърт или поставяне под запрещение.

Чл. 12 (изм. – 22.05.2023 г.) На освободено по чл. 11а място се избира нов член на НС.

Чл. 13. (1) Директор на НАИМ може да бъде доктор на науките, хабилитиран учен с научна степен, член-кореспондент или академик, който се назначава на основна работа в НАИМ.

(2) (доп. – 22.05.2023 г.) Директорът се избира с конкурс от УС на БАН за срок от четири години. Той не може да бъде избран на тази длъжност за повече от два последователни мандата и след навършване на 65 години, а за академиците и член-кореспондентите – след 70 години.

(3) Условието, редът и начинът за провеждане на конкурсите се определят от УС и се

утвърждават от ОС на БАН.

(4) (нова – 22.05.2023 г.) Решението на Управителния съвет за избор на директор се взема не по-късно от един месец преди изтичане на мандата на действащия директор.

(5) (нова – 22.05.2023 г.) Председателят на БАН назначава избрания от Управителния съвет директор на НАИМ.

Чл. 14. (1) Предсрочното прекратяване на мандата на директора на НАИМ става:

1. по собствено желание;
2. при невъзможност да изпълнява функциите си;
3. (доп. – 22.05.2023 г.) по предложение на 2/3 от ОСУ на НАИМ или на 1/5 от членовете на УС на БАН;
4. (нова – 22.05.2023 г.) при прекратяване на трудовото му правоотношение с БАН;
5. (нова – 22.05.2023 г.) при влизане в сила на присъда за умишлено престъпление от общ характер;
6. (нова – 22.05.2023 г.) при смърт или поставяне под запрещение.

(2) Решение за предсрочното прекратяване на мандата на директора се взема от УС на БАН.

(3) Процедура за избор на нов директор се обявява не по-късно от 1 месец след прекратяване мандата на директора.

(4) При прекратяване на мандата по ал. 1, 2 и 3 председателят на БАН назначава временно изпълняващ длъжността директор.

Чл. 15. (1) Директорът ръководи и управлява цялостната дейност на НАИМ съгласно Закона за БАН, Устава на БАН и този Правилник.

(2) Директорът:

1. представлява НАИМ пред всички органи и организации, юридически и физически лица в страната и в чужбина;
2. разпорежда се с бюджета на НАИМ и неговите фондове;
3. организира и ръководи изпълнението на административните задачи на НАИМ;
4. назначава и уволнява учените и помощния персонал в НАИМ по установения от закона и Устава на БАН ред;
5. взема решения за разпореждане в интерес на НАИМ с имущество, собственост на НАИМ, които се утвърждават от Научния съвет;
6. взема решения за участие на НАИМ в търговски дружества и др., които се утвърждават от НС;
7. (изм. – 22.05.2023 г.) изпълнява и функции, които му се възлагат с нормативни и поднормативни актове или произтичат от договори, по които НАИМ е страна;
8. утвърждава Правилника за вътрешния трудов ред съгласно Кодекса на труда;
9. по предложение на отделите на Музея, директорът разрешава, а председателят на БАН утвърждава временното изнасяне на експонати от фондовете на Музея във връзка с тяхната консервация, реставрация, анализи или за участието им в изложби в България и чужбина.

Чл. 16. (1) Директорът назначава заместник-директорите и научния секретар на НАИМ за

срока на мандата си, след обсъждане и утвърждаване от Научния съвет на предложените от него кандидатури.

(2) Заместник-директор може да бъде хабилитиран учен на основна работа в НАИМ. Той замества директора в негово отсъствие и може да ръководи определени направления от дейността на НАИМ, възложени му с писмена заповед от директора.

(3) Научен секретар може да бъде хабилитиран учен на основна работа в НАИМ. Той подпомага директора в планирането и отчитането на научната и учебна дейност, и осъществява други функции, възложени му от директора с писмена заповед

(4) (нова – 22.05.2023 г.) Заместник-директорът (заместник-директорите) и научният секретар на постоянното научно звено не могат да заемат съответната длъжност повече от два последователни мандата. Те могат да бъдат утвърдени на длъжността за съответния мандат само до навършване на 65 години, а за академиците и член-кореспондентите – на 70 години.

(5) (нова – 22.05.2023 г.) Предсрочното освобождаване на заместник-директорите и научния секретар става при условията и по реда на чл. 14, ал. 1 от този Правилник.

(6) Директорът се подпомага от Директорски съвет, който има съвещателни функции.

Глава трета

ИНСТИТУТСКИ И МУЗЕЙНИ ЗВЕНА В НАИМ

Чл. 17. (1) (изм. на 25.01.2018 г., на 22.05.2023 г.) Постоянни институтски и музейни звена в НАИМ са: Секция за праистория, Секция за тракийска археология, Секция за антична археология, Секция за средновековна археология, Секция за нумизматика и епиграфика, Секция за интердисциплинарни изследвания и Археологическа карта на България, Филиал в Шумен, Филиал във Велико Търново, отдел Фондове, отдел Експозиции, Административен отдел, Лаборатория за анализи, консервация и реставрация, Счетоводство, Фотоателие, Научен архив, Библиотека.

(2) Всяко звено има ръководител, назначаван и освобождаван съгласно Устава на БАН и този Правилник.

(3) (доп. на 25.01.2018 г.) Учени от едно постоянно звено могат да бъдат назначавани/преназначавани на еквивалентна вакантна академична длъжност по същата специалност в друго постоянно звено в НАИМ. Прехвърлянето става с тяхно съгласие и по мотивирано предложение на ръководителите на приемащото и прехвърлящото звено, прието с решение на Научния съвет.

Чл. 18. (1) (доп. и изм. – 22.05.2023 г.) Ръководител на секция или филиал в НАИМ може да бъде доктор на науките или хабилитиран учен на основна работа в звеното. Той се избира от Научния съвет за срок от четири години по предложение на членовете на Научния съвет и/или на учените от структурното звено преди навършване на 65 години.

(2) (изм. и доп. на 25.01.2018 г.) Членове на секциите и филиалите са професори, доценти, главни асистенти, асистенти и специалисти с висше образование. Професори, доценти, главни асистенти и асистенти се назначават по реда на Закона за развитието на академичния състав в Република България и другите закони и подзаконовни нормативни актове. Специалисти с висше образование се назначават от директора чрез процедура по подбор с

обява след мотивирано предложение на ръководителя на съответното звено и решение на Научния съвет.

(3) В изпълнение на административната си дейност ръководителят на секция и филиал се подпомага от секретар, член на първичното звено, който се назначава по предложение на съответния ръководител.

(4) (изм. и доп. на 25.01.2018 г., на 22.05.2023 г.) В заседанията на секциите, филиалите и отделите участват с право на глас всички лица с научни степени и/или академични длъжности, и специалистите с висше образование, които работят по основно трудово правоотношение в НАИМ и са назначени към съответната секция, филиал или отдел, освен по процедури, включени в Закона за развитието на академичния състав в Република България и актовете по неговото прилагане, когато право на глас имат само учените от звеното и/или други категории лица, посочени в закона. В работата на секциите могат да участват и учени от други научни звена на НАИМ, и такива, които не са на основна работа в НАИМ, а също докторантите и специализантите от съответната секция, но без право на глас.

(5) Секциите:

1. разглеждат и приемат плановете за научноизследователска дейност, личните годишни отчети на членовете на секцията и на самото звено, отчетите за проведените теренни проучвания;

2. предлагат на НС откриване на процедури за защита на докторски трудове, както и монографии и сборници за печат;

3. обсъждат и предлагат на НС решения за обявяване на конкурси за заемане на академични длъжности, теми за докторантски конкурси, конспекти за докторантски и кандидат- докторантски изпити, конспекти за изпити за главен асистент, проекти за археологически проучвания, в това число и международни;

4. предлагат на НС състав на научни журита;

5. (изм. – 22.05.2023 г.) обсъждат заявления за издаване на разрешение за теренно археологическо проучване и предлагат съответните решения на Съвета за теренни проучвания;

6. обсъждат и вземат решения по всички въпроси, предложени от ръководството на НАИМ или наложени от естеството на работата.

Чл. 19. (изм. и доп. – 22.05.2023 г.) Основен предмет на дейност на филиалите на НАИМ в Шумен и Велико Търново е проучването на старите български столици Плиска, Преслав и Велико Търново и техния хинтерланд. Филиалите:

1. работят в тясно научно и организационно сътрудничество със Секцията за средновековна археология и другите секции и отдели на НАИМ;

2. разглеждат и приемат плановете за научноизследователска дейност и личните годишни отчети на членовете на звеното;

3. обсъждат и предлагат на НС откриване на процедури за защита на докторски трудове, обявяване на конкурси за заемане на академични длъжности и съответно състав на научни журита, теми за докторантски конкурси, конспекти за докторантски и кандидат-докторантски изпити, конспекти за изпити за главен асистент, проекти за археологически проучвания и монографии и сборници за печат;

4. участват в обсъждане на концепции и програми за проучвания на старите български столици.

Чл. 20. Музеят на НАИМ включва два отдела: Фондове и Експозиции. Дейността на отделите се планира и координира от Музеен съвет (МС). Председател на МС е хабилитиран член на музейните отдели. Председателят на МС и членовете му се назначават със заповед на директора.

Чл.20а. (изм. предишна ал. 1, чл. 20 – 22.05.2023 г.) Отдел Фондове.

(1) Ръководител на отдел Фондове в НАИМ може да бъде хабилитиран учен или учен на академична длъжност „главен асистент“ на основна работа в звеното, най-малко с петгодишен музеен опит. Той се избира от НС за срок от четири години по предложение на учените от звеното или на членовете на Научния съвет.

(2) Членове на отдел Фондове са учени на академична длъжност и с научна степен, както и магистри със специализирано образование.

(3) В изпълнение на административната си дейност ръководителят на отдела се подпомага от секретар, който е член на отдела. Той се назначава по предложение на съответния ръководител.

(4) Отдел Фондове обединява всички фондове на отделните колекции: праисторическа, антична, средновековна, каменни паметници, нумизматична и репрезентативна от благородни метали:

1. съхранява и носи материална отговорност за оригинални паметници на културата (движими културни ценности), придобити по време на археологически разкопки, теренни обхождания, от дарения и откупки, както и такива, получени с актове на изпълнителната и съдебната власт;

2. опазва и отчита движимите културни ценности в колекциите на музея според нормативните актове в Република България;

3. инвентира, паспортизира и дигитализира материалите във фондовете, според съответната Наредба, издадена от Министерството на културата на основание Закона за културното наследство;

4. участва в подготовката и реализацията на постоянната експозиция на музея, като предоставя първичната документация за изложените движими културни ценности;

5. участва в подготовката и реализацията на временни изложби в България и в чужбина, като предоставя първичната документация за изложените движими културни ценности и участва в придружаването им.

(5) Подготвя за публикуване научни и научно-популярни трудове за колекциите на музея и проблемите, свързани с тях.

(6) Обсъжда и предлага на НС обявяване на конкурси за академични длъжности.

(7) Обсъжда и взема решения по всички въпроси, предложени от ръководството на НАИМ или наложени от естеството на работата.

(8) (нова – 22.05.2023 г.) Подготвя и съгласува с директора регламент за ползване на фондовете на музея.

Чл.20б. (изм. предишна ал. 2, чл. 20 – 22.05.2023 г.) Отдел Експозиции.

(1) Ръководител на отдел експозиции в НАИМ може да бъде хабилитиран учен или учен с академична длъжност „главен асистент“ на основна работа в звеното, с най-малко петгодишен музеен опит. Той се избира от НС за срок от четири години по предложение на учените от звеното или членовете на Научния съвет.

(2) Членове на отдел експозиции са учени на академична длъжност и с научна степен, както и магистри със специализирано образование.

(3) В изпълнение на административната си дейност ръководителят на отдела се подпомага от секретар. Той се назначава по предложение на съответния ръководител.

(4) Отдел Експозиции програмира и координира цялата експозиционна дейност на НАИМ:

1. разработва и предлага на МС и НС научно-експозиционните проекти за представяне на колекциите на музея в постоянната експозиция и координира цялостната работа по тяхното реализиране.

2. разработва и предлага на МС и НС научно-експозиционните проекти за временните изложби, организирани от НАИМ в България и в чужбина, координира цялостната работа по тяхното реализиране и при необходимост участва в придружаването им.

3. води пълна писмена и фотодокументация за реализираните от НАИМ постоянни експозиции и временни изложби. Документацията се съхранява в хартиен и дигитален вид в Отдела.

4. координира цялостната експозиционна работа по представяне на гостуващите в Музея изложби.

5. разработва и предлага на МС и НС научно-образователни проекти и координира цялостната работа по тяхното реализиране.

6. разработва и предлага на МС и НС проекти за популяризиране на колекциите на музея и координира цялостната работа по тяхното реализиране.

7. участва в отчитането на движимите културни ценности в колекциите на Музея, според разпоредбите на Закона за културното наследство.

8. може да участва в паспортизирането на движимите културни ценности в колекциите на музея, според Наредба, издадена от Министерството на културата на основание на Закона за културното наследство.

9. може да участва в експертни комисии.

(5) Подготвя за публикуване научни и научно-популярни трудове за колекциите на музея.

(6) Обсъжда и предлага на НС обявяването на конкурси за академични длъжности.

(7) Обсъжда и взема решения по всички въпроси, предложени от ръководството на НАИМ или наложени от естеството на работата.

Чл. 21 (1). Лабораторията за анализи, консервация и реставрация се ръководи от специалист, отговарящ на изискванията на чл. 164 от Закона за културното наследство и вписан в публичния регистър по чл. 165 от Закона за културното наследство. Той се избира от НС за срок от четири години по предложение на членовете на звеното или Научния съвет.

(2) Членове на Лабораторията са учени на академична длъжност, с научна степен, както и специалисти – консерватори/реставратори и химици (специалисти с висше или средно специално образование по специалността).

(3) Лабораторията:

1. изследва състава и проучва технологичните характеристики на движими културни ценности, заведени с инвентарни номера в музея, както и на движими и недвижими културни ценности, собственост на други физически и юридически лица, след сключване на възмезден договор между НАИМ и собственика;
2. извършва дейности по консервация и реставрация на движими културни ценности, заведени с инвентарни номера в музея;
3. извършва дейности по консервация и реставрация на новопостъпили във фондовете на музея археологически движими културни ценности, предварително приети от материално отговорно лице;
4. извършва дейности по превантивна консервация и системно контролира условията за съхранение и опазване на движими културни ценности, заведени с инвентарни номера в музея;
5. извършва периодична профилактика на условията на съхранение на експонати в музейните фондове и зали;
6. извършва теренна консервация по време на археологически проучвания;
7. извършва консервация и реставрация на движими културни ценности, собственост на други физически и юридически лица след сключване на възмезден договор между НАИМ и собственика на движимите културни ценности;
8. участва в организиране и подготовка на експозиции и временни изложби (в страната и в чужбина), в сътрудничество с отделите Експозиции и Фондове, изготвя протоколи за състоянието на движимите културни ценности, предвидени за участие в експозиции и изложби, отговаря за сигурността при опаковане на движими културни ценности за транспортиране, контролира техническата подготовка на движимите културни ценности за заснемане, участва в придружаването им;
9. консултира други специалисти по отношение на условията на съхранение, дейности по консервация и реставрация на движими и недвижими културни ценности;
10. води пълна писмена и фотодокументация за провежданите от Лабораторията дейности по консервация и реставрация на движими културни ценности. Документацията се съхраняват в хартиен и дигитален формат в лабораторията;
11. участва в подготовката, организацията и изпълнението на научни проекти за опазване на националното културно наследство;
12. подготвя за публикуване научни трудове в областта на опазването, консервацията и реставрацията на движими и недвижими културни ценности.

Чл. 22. (1) Фотоателието на НАИМ фотодокументира колекциите на НАИМ;

(2) Събира, обработва и съхранява цялата фотодокументация на НАИМ;

(3) Участва пряко в дейностите на отдел Фондове по инвентариране, паспортизиране и дигитализиране на колекциите;

(4) Участва в дейностите на отдел Експозиции по документиране на постоянните експозиции и на временните изложби на НАИМ в страната и в чужбина;

(5) Фотодокументира всички събития, организирани от НАИМ;

(6) Фотодокументира археологически обекти проучени от археолози на НАИМ.

Чл. 23. (1) Научният архив на НАИМ събира, съхранява и обработва научната документация от археологическите проучвания, извършени на територията на Република България, както и документи за дейността на НАИМ.

(2) Предаването и ползването на документацията от теренните археологически проучвания става по реда, указан в Наредбата за теренни археологически проучвания.

(3) Научният архив се ръководи от специалист, назначен със заповед на директора на НАИМ и пряко подчинен на него.

(4) Работата на Научния архив се организира и ръководи съгласно методическите указания на Научния архив на БАН.

Чл. 24. (1) Библиотеката на НАИМ е част от общата академична библиотечна мрежа.

(2) Библиотеката се ръководи от специалист, назначен от директора на НАИМ.

(3) Библиотеката подпомага пряко учените в тяхната научноизследователска работа, като обработва книжните фондове и ги поставя на разположение на сътрудниците, съставя библиографски обзори и дава библиографски справки във връзка с научните планове на НАИМ, за което поддържа тясна връзка със справочния отдел на Централна библиотека на БАН и прави поръчки в отдела за набавяне на литература по специалността.

(4) Библиотеката на НАИМ може да се ползва и от външни лица с разрешение на директора на НАИМ.

(5) В своята дейност библиотеката се подпомага от Библиотечен съвет, в който участват ръководителя на библиотеката, библиотекарите и представители на отделните научни звена. Работата на Съвета се ръководи от председател. Съставът на библиотечния съвет и неговият председател се определят от директора на НАИМ. Библиотечният съвет обсъжда плановете и отчетите на библиотеката, личните планове и отчети на библиотекарите, дава препоръки и прави предложения пред директора на НАИМ за подобряване работата на библиотеката, обсъжда книгообменните връзки и др.

(6) В своята работа ръководителят на библиотеката и библиотекарите се ръководят от Правилника за библиотечната мрежа на БАН и Правилника на библиотеката на НАИМ.

Чл. 24а (доп. – 25.01.2018 г.) (1) Административният отдел подпомага директора на НАИМ: в ръководство на административната дейност; в развитието и внедряването на нови софтуерни и други технологични продукти, форми на организация и управление; в разработването на тръжна документация и провеждането на процедурите по ЗОП и приложимите подзаконови актове към него; в разработването на мерки за подобряване на условията на работа на служителите; в организирането и контролирането на материално-техническото снабдяване и спазването на безопасните и здравословни условия на труд.

(2) Директорът на НАИМ назначава ръководител на Административния отдел, който е специалист с подходящо висше образование.

Глава четвърта

НАУЧЕН СЪСТАВ НА НАИМ

Чл. 25 (1) Научният състав на НАИМ обхваща всички учени с научни степени и/или заемачи академични длъжности, които са на основна работа в НАИМ.

(2) Членовете на научния състав:

1. провеждат научни и научно-приложни изследвания и подготвят кадри в звената на БАН;
2. осъществяват от името на НАИМ и БАН експертна и консултантска дейност в областта на своята компетентност, когато са упълномощени за това;
3. извършват дейност по популяризиране на постиженията на НАИМ.

Чл. 26. (1) Научни степени се придобиват и академични длъжности се заемат по установения от Закона ред и са регламентирани подробно в Правилника на НАИМ за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности.

(2) Хабилитирани учени са доцент и професор .

(3) Придобилите академична длъжност с конкурс, обявен в НАИМ в установения от закона срок, сключват трудов договор с директора за заемане на съответната академична длъжност.

Чл. 27. Дейността на научния състав и на специалистите изследователи с висше образование се атестира периодично по критерии и методика, утвърдени от НС въз основа на изискванията на БАН.

Чл. 28. (1) (изм. – 22.05.2023 г.) След прекратяване на трудовите им правоотношения поради навършване на предвидената в Закона за БАН възраст академиците и член-кореспондентите в НАИМ:

1. (доп. – 22.05.2023 г.) могат да продължат да участват в научната работа и подготовка на кадри в НАИМ без да заемат щатно място;
2. (доп. – 22.05.2023 г.) ако са били избрани, остават членове на Научния съвет до края на мандата му при условие, че не се нарушават изискванията на чл. 9, ал. 3.

(2) (изм. и доп. – 22.05.2023 г.) След прекратяване на трудовите им правоотношения поради навършване на предвидената в Закона за БАН и в този Правилник възраст докторите на науките и хабилитираните учени в НАИМ:

1. (нова – 22.05.2023 г.) могат с решение на Научния съвет да продължат да участват в научната работа и в подготовката на кадри в научното звено, в което са работили, без да заемат щатно място.
2. (нова – 22.05.2023 г.) ако са били избрани, остават членове на Научния съвет до края на мандата му при условие, че не се нарушават изискванията на чл. 9, ал. 3.

Чл. 29. (1) Освен щатния научен състав, НАИМ може да има външни (почетни) членове;

(2) За външни (почетни) членове на НАИМ се избират лица с особени заслуги към археологическата наука и институцията.

Чл. 30. (1) Предложенията за външни (почетни) членове на НАИМ се правят от хабилитирани учени в НАИМ.

(2) Кандидатурите се обсъждат в научните звена на НАИМ, а изборът се извършва от Научния съвет на НАИМ.

Глава пета

ИМУЩЕСТВО И БЮДЖЕТ НА НАИМ

Чл. 31. (1) НАИМ има право на собственост и други вещни права върху терени, сгради, машини, съоръжения, апаратура, обзавеждане, книги, ценни книжа и други движими вещи, вземания, патенти, ноу-хау, дялово участие в търговски дружества, авторски права и сродните им дейности, придобити със собствени средства, чрез дарение, завещание или по друг възмезден или безвъзмезден начин.

Чл. 32. (1) Ползването и разпореждането с недвижими и движими вещи, придобити по дарение или завещание, се осъществява съобразно изричната воля на дарителя или завещателя.

(2) При отсъствие на изрична воля на дарителя или завещателя, решения се вземат от Научния съвет на НАИМ.

Чл. 33. НАИМ може да образува и да участва в търговски дружества и други организации, чийто предмет на дейност е свързан с провежданите научни изследвания и прилагане на научни резултати с цел да се осигурява и подпомага научната дейност.

Чл. 34. Директорът, заместник-директорите и научният секретар не могат да бъдат членове на органи на управление и контрол на търговски дружества и други подобни, извършващи търговска дейност, освен ако представляват съответните звена.

Чл. 35. Бюджетът на НАИМ се формира от отчисления от бюджета на БАН, от приходи от изследователска дейност, от договори за съвместна дейност, дарения, входни такси и от други източници.

Чл. 36. (1) Средствата от бюджета на БАН се изразходват за:

1. заплати по трудови правоотношения;
2. финансиране на научно-изследователската, музейна и издателска дейност;
3. подготовка на кадри;
4. развитие и поддръжка на материалната база;
5. общоинститутски нестопански дейности.

Чл. 37. (1) НАИМ стимулира спомоществователството от български и чуждестранни физически и юридически лица чрез учредяване на поименни фондове, награди, стипендии и гарантира полезното им използване.

(2) Целите и резултатите от спомоществователството и дарителството, както и цялата дейност, свързана със събиране и изразходване на средствата, са открити за обществен контрол.

Чл. 38. Служители на НАИМ могат да извършват изследователска, сервизна и експертна дейност в полза на трети юридически или физически лица, като използват за това законоустановеното работно време и/или материална база, собственост на НАИМ, или предоставена за ползване на НАИМ, само ако тази дейност е регламентирана с решение на ръководните органи на държавата или БАН, и/или се осъществява в рамките на писмени договорни отношения на НАИМ, представляван от неговия директор. Отклоненията от това задължение са нарушения на трудовите правоотношения и се санкционират в съответствие с Кодекса на труда.

Глава шеста

ИЗДАТЕЛСКА, НАУЧНА И НАУЧНО-ИНФОРМАЦИОННА ДЕЙНОСТ НА НАИМ

Чл. 39. (1) НАИМ и отделни учени подготвят, издават и разпространяват научни трудове, списания, сборници със статии, научни каталози, библиографии, речници, енциклопедии, албуми, научнопопулярни трудове.

(2) Периодичните издания и поредици на НАИМ са:

1. Археология;
2. Известия на Националния археологически институт;
3. Годишник на Националния археологически музей;
4. Разкопки и проучвания;
5. Нумизматика, сфрагистика и епиграфика;
6. *Studia Praehistorica*;
7. Интердисциплинарни изследвания;
8. Дисертации;
9. Плиска-Преслав;
10. Приноси към българската археология;
11. Археологически открития и разкопки.
12. Каталози на Националния археологически музей.

(3) Редакционните колегии на изданията се назначават със заповед на Директора на НАИМ, след решение на НС.

Глава седма

(нова – 08.11.2022 г.)

МЕТОДИЧЕСКО РЪКОВОДСТВО НА НАУЧНИ ГРУПИ В МУЗЕИ

Чл. 40. (1) В изпълнение на изискванията на чл. 28, ал. 4 от Закона за културното наследство и Наредба № Н-5 от 11.12.2009 г. за реда за създаване и дейност на научни групи към музеите (изм. ДВ, бр. 5 от 2012 г.), ръководителите на научните групи в музеите предават в срок до 30 януари в Деловодството на НАИМ-БАН отчет за извършената през предходната година научноизследователска и научно-популяризаторска работа на членовете на групите, чиято дейност съответства на профила на съществуващите в НАИМ–БАН научни звена и отдели.

(2) Структурата на отчетите следва показателите, посочени в Раздел III, чл. 9, ал. 1-7 на Наредба № Н-5.

(3) В срок до 30 март Научният съвет на НАИМ–БАН дава методическа оценка на отчетите, която може да бъде положителна и/или да съдържа конкретни препоръки. Методическата оценка се основава на:

1. становища на секциите на НАИМ–БАН, включващи и съответните извлечения от протоколите на заседанията на секциите по време на ежегодните отчети на теренни

- археологически проучвания (за дейностите по чл. 9, ал. 1 от Наредба № Н-5);
2. становище на Отдел Фондове (за дейностите по чл. 9, ал. 2 и 7 от Наредба № Н-5);
3. становище на Отдел Експозиции (за дейностите по чл. 9, ал. 3 и 7 от Наредба № Н-5);
- (4) Ръководителите на научните групи към музеите получават препис-извлечение от протокола на Научния съвет на НАИМ–БАН, съдържащ методическа оценка на представения отчет.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1 Този Правилник е изработен въз основа на Закона за развитието на академичния състав в Република България и Правилника на НАИМ за неговото приложение, Закона за Българската академия на науките и Устава на Българската академия на науките, Закона за културното наследство и свързаните с него подзаконови актове, Кодекса на труда.